

Budowa barabanu ludowego z trójkątem

Projekt zrealizowany w 2020 roku w ramach IX edycji programu

„Szkoła Mistrzów Budowy Instrumentów Ludowych” Instytutu Muzyki i Tańca

mistrz: **Radosław Biniek**

uczeń: **Szymon Biniek**

Wstęp

Projekt „Budowa barabanu ludowego z trójkątem ” jest efektem prac prowadzonych w ramach IX edycji programu „Szkoła Mistrzów Budowy Instrumentów Ludowych” Instytutu Muzyki i Tańca.

Celem programu jest uczenie i upowszechnianie technik budowy polskich instrumentów ludowych oraz wiedzy o ich roli w polskiej tradycji muzycznej. Nauka odbywa się metodą bezpośredniego przekazu mistrz-uczeń.

Program ma także na celu zainteresowanie młodego pokolenia tradycyjnymi technikami budowy instrumentów i upowszechnienie fachu twórcy instrumentów – wspieranie młodych artystów.

Uczestnicy projektu

Mistrz:

Radosław Biniek (ur. 1974):

- jest absolwentem szkoły muzycznej I stopnia w klasie akordeonu.
- gra na harmonii polskiej trzyczędowej 24-basowej oraz harmonii trzyczędowej 120-basowej.
- od początku lat 90. jest związany z kapelą ZPiT „Tramblanka”, gdzie uczył się oberków m.in. od Mariana Popeckiego, nieżyjącego już znakomitego skrzypka ludowego z Opoczna.
- wraz z mamą Haliną, siostrą Kamilą Biniek – Kaczorowską oraz synem Szymonem tworzy rodzinną kapelę Binków, która akompaniuje występom ZPiT Tramblanka i działa pod patronatem Miejskiego Domu Kultury w Opocznie
- gra też w kapeli ze skrzypkiem Romanem Wojciechowskim, jak również z bębniwą Bogdanem Lipskim, który przez wiele lat towarzyszył występom Tramblanki jako gawędziarz. Jest to kapela należąca do kategorii autentycznych
- ma na swoim koncie wiele sukcesów indywidualnych, W roku 2013 był finalistą konkursu „Stara Tradycja”, zdobył I miejsca między innymi na : Międzykulturowym Przeglądzie Folklorystycznym w Dąbrowie Górniczej, Spotkaniach Folklorystycznych Polski Centralnej Od Kujawiaka do Oberka w Sieradzu, Ogólnopolskim Przeglądzie Kapel Ludowych w Bedlnie. Turnieju Muzyków Prawdziwych w Filharmonii Szczecińskiej
- otrzymał Basztę na 52. Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych, wraz z kapelą Wojciechowskiego.
- koncertował podczas Jazz Festiwalu w Kopenhadze w roku 2016, gdzie towarzyszyli mu absolwenci Akademii Muzycznej, brał tam również udział w nagraniu płyty inspirowanej polskim folklorem
- miał zaszczyt współpracować z Michałem Urbaniakiem, z którym m.in. występował w sierpniu 2017 w Lublinie.
- brał udział w nagraniu ścieżki dźwiękowej do filmu „Zimna Wojna” wraz z siostrą, Romanem Wojciechowskim oraz Bogdanem Lipskim
- odznaczony orderem „Zasłużony dla Kultury Polskiej” przyznany przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz nagrodą od marszałka województwa łódzkiego
- jest twórcą instrumentów ludowych, a w szczególności bębniwą ze stalką i z talerzem oraz bębniwą obręczowych z brzękadkami. Instrumenty te w całości wykonane są ręcznie, wyłącznie z materiałów naturalnych

Uczeń:

Szymon Biniek (ur. 2001) – Uczeń klasy maturalnej Zespołu Szkół Samorządowych nr 1 w Opocznie. Ukończył 6-letni tryb nauki gry na fortepianie w Szkole Muzycznej I Stopnia w Opocznie. Od roku 2016 roku gra na instrumentach perkusyjnych ludowych (bęben ze stalką i z talerzem oraz bębenek obręczowy) w kapelach ludowych : „Koniczynki”(gmina Paradyż), a następnie „Tramblanka” w Miejskim Domu Kultury w Opocznie, w której prymista jest jego ojciec – Radosław Biniek.

Materiały i narzędzia niezbędne do wykonania projektu

Materiały

- sklejka 200cm x 150cm x 0,4 cm (długość x szerokość x grubość)
- 2 x taśma aluminiowa 200 cm x 2,5 cm x 0,3 cm (długość x szerokość x grubość)
- pręt stalowy o wymiarach 200 cm x 0,6 cm (długość x średnica)
- pręt stalowy o wymiarach 20 cm x 1,2 cm (długość x średnica)
- oczka z łańcucha
- nity (średnica 0,5 cm)
- 4 x nakrętka M8
- farba do drewna , metalu
- klej do drewna
- 2 x witki/kijki z leszczyny 200cm x 2cm (długość x średnica)
- 2 x skóry z dorosłej kozy o średnicy minimum 60 cm
- szpagat
- sprężyna z zawieszenia samochodu średnica 1cm
- wałek z drewna bukowego 50 cm x 2,5 cm (długość x grubość)
- 2 x filc o wymiarach 30 cm x 20 cm
- 1 pazur od przegrabiarki do siana (średnica 0,6 cm)

Narzędzia i urządzenia

- pilniki do drewna ,metal ,papier ścierny
- piłka do metalu , drewna
- ściski stolarskie
- imadło
- młotek , śrubokręt
- gwintownik M6 , narzynka M6
- spawarka
- szlifierka kątowna- forma drewniana do uformowania ramy bębna

Rama bębna

Budowę barabanu zaczynamy od wycięcia ze sklejkii paska o wymiarach 145 cm x 29,5 cm i 4 pasków o wymiarach 145 cm x 5 cm. Szlifujemy zadziory powstałe po cięciu, a krótsze boki szlifujemy na długości 5 cm tak żeby po sklejeniu nie było widać łączenia. Do sklejenia bardzo przydatna jest forma którą zrobiliśmy z grubej deski sosnowej . Przystępujemy do klejenia.

Zaznaczamy na krótszym boku ramy bębna zakład 5cm i smarujemy klejem (sklejamy na razie bez użycia formy) ściskamy za pomocą dwóch kawałków drewna aby klej dobrze złapał na całej powierzchni zakładu ramy ,zostawiamy do wyschnięcia kleju.

Następnie korzystamy już z formy i wklejamy od środka pasek wzmacniający na około 1/3 długości (na tyle wystarcza forma) , po wyschnięciu przesuwamy o następny odcinek i postępujemy tak aż wkleimy po 2 paski na obrzeża ramy bębna.

Po sklejeniu wyrównujemy nierówności szlifierką kątową i papierem ściernym . Wiercimy otwór wentylacyjny o średnicy 4cm i dwa otwory do podtrzymania trójkąta (średnica 0,8cm).

Etap kończymy malowaniem ramy bębna.

Obręcze zewnętrzne

Obręcze zrobiliśmy z taśm aluminiowych. Formujemy je na zewnętrznej stronie ramy/uba, tak żeby w każdym miejscu po przyłożeniu do ramy było 0,5cm luzu.

Oba końce taśmy łączymy ze sobą na zakładkę dwoma nitami. Łączenie wyginamy aby powstało od wewnętrznej strony ładne równe koło.

Obręcze do skór

Obręcze robiliśmy ze świeżo ściętych witek leszczyny (wybraliśmy takie ,które mają na całej długości średnicę około 2cm) , po oskórowaniu nakładamy na ramę bębna , ściskamy ściskami stolarskimi ,aby nadać pożądany kształt koła. Pozostawiamy do wyschnięcia na tydzień.

Po wyschnięciu końcówki witek ścinamy pod kątem (tak , żeby po sklejeniu łączenie było jak najmniej widocznie) i kleimy na zakład około 10cm. Obręcz formujemy na zewnętrznej stronie ramy bębna , tak żeby po sklejeniu w każdym miejscu po przyłożeniu do ramy było 0,5cm luzu.

Śruby, motylki

Śruby zrobiliśmy z pręta stalowego M6, z jednej strony nagwintowaliśmy a z drugiej wykuliśmy końcówkę do zaczepienia w obręczy zewnętrznej.

Śruby naciągające skóry łączą obie obręcze zewnętrzne w 6 miejscach.

Motylki do śrub zrobiliśmy z pręta stalowego M12 i oczka z łańcucha. Śruby i motylki umalowaliśmy czarną farbą do metalu.

Uchwyty do śrub

Uchwyty do śrub zrobione są z tej samej taśmy aluminiowej co obręcze zewnętrzne . Odpowiednio wygięte i przynitowane do obręczy zewnętrznej.

Trójkąt

Do budowy trójkąta użyliśmy sprężyny samochodowej . Po rozgrzaniu sprężyny w piecu do czerwoności , została wyprostowana , następnie

przycięta na odpowiedni wymiar . Obie końcówki szlifujemy i po podgrzaniu wyginamy w taki "esik" , jeszcze raz podgrzewamy i formujemy właściwy

kształt trójkąta. Głośność i barwę możemy zmieniać poprzez hartowanie trójkąta.

Pałka i drucik

Pałka została zrobiona z wałka drewna bukowego i filcu a drucik z pazura od przegrabiarki do siana .

Pas skórzany

Skóry

Do owego bębna potrzebne są dwie kozie skóry. Świeże skóry zostały zanurzone w gęstej zawieszynie z wapna i wody i zostawione na 10 dni. Po tym czasie wypłukaliśmy i przy pomocy drewnianej packi dokładnie zostały obrane z sierści i resztek mięsa.

Oczyszczoną skórę moczymy w ciepłej wodzie i kładziemy na płaskiej powierzchni zewnętrzną stroną do dołu i obszywamy na obręczy z leszczyny.

Obszyte skóry kolejno naciągamy na ramę bębna (zewnętrzną stroną na wierzch) mocując w tym czasie śruby, odpowiednio układamy położenie skór względem siebie w ramie.

Projekt Barabanu

rzut z góry/rzut z przodu/rzut z boku

A/szerokość barabanu / 300mm

B/średnica ramy bębna/440mm

C/szerokość obręczy zewnętrznej/25mm

D/grubość obręczy zewnętrznej/3mm

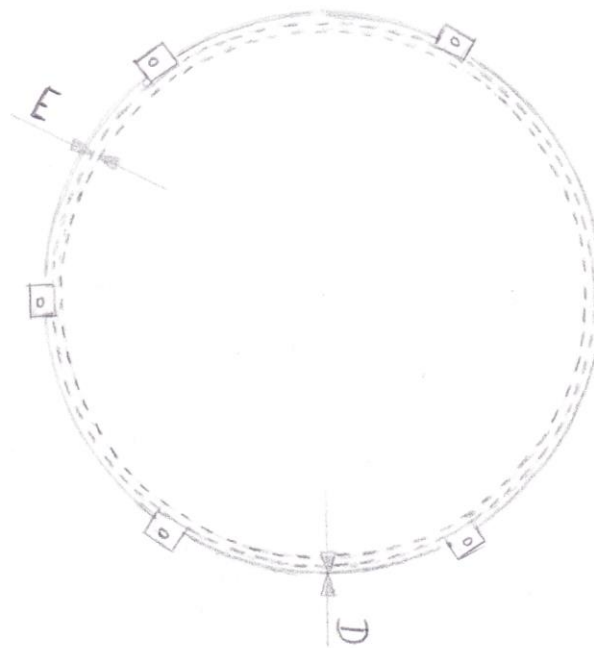
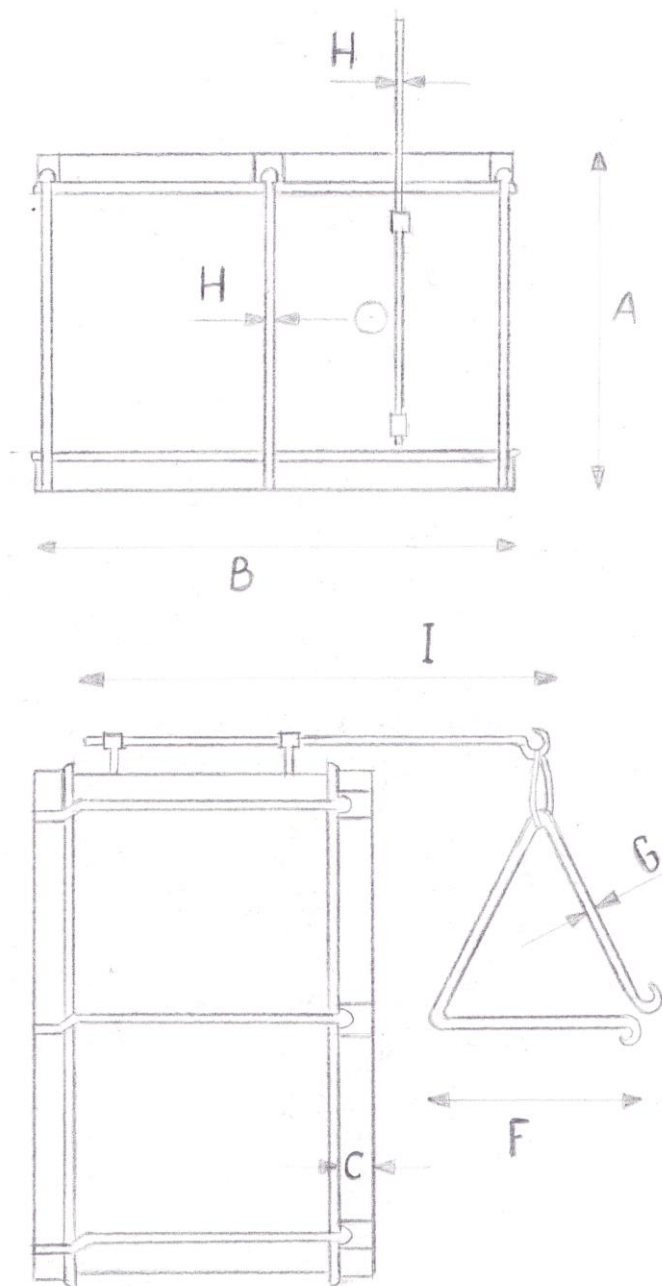
E/grubość ramy bębna w miejscu wzmocnienia/12mm

F/długość boku trójkąta/230mm

G/grubość trójkąta/10mm

H/grubość śrub i pręta mocowania trójkąta/6mm

I/długość pręta mocowania trójkąta/460mm

autor zdjęć /**Szymon Biniek**

autor opisu/**Radosław Biniek**

autor rysunku/**Lidia Biniek**